

REDACȚIA
1, Doak Ferenc-utca nr. 30.

ABONAMENTUL
pentru Austro-Ungaria:
un an . . . . . 20 cor.
1/2 an 10
1/4 an 5
1 lună 2
În de Duminică pe an
4 coroane.

pentru România și străinătate
pe an 40 franci.

inscripție nu se înapoiază.

TRIBUNA POPORULUI

ADMINISTRAȚIA
Arad, Doak Ferenc-utca nr. 30

INSERTIUNILE:
de un șir carmond: prima
dată 14 bani; a doua oară
12 bani; a treia oară 8 b.
de fiecare publicare.

Atât abonamentele, cât și
insertiunile sunt a se plăti
înainte în Arad.

Telefon pentru oraș și comitat 50

Scrisorile nefrancate nu se primesc

Revistă politică.

Rar călătoria unui diplomat a dat
ata de vorbit ca și vizitele conte-
le Lamsdorff, la Curțile din Belgrad,
Sofia și Viena. Pe când ministrul de
terne al Rusiei era primit de su-
ranul statelor din Balcani și de be-
anul nostru monarch, ziarele scriau
această călătorie s'a făcut în in-
resul păcii: Țarul, perfect înțeles
monarchul nostru, a trimis pe can-
larul său în Balcani mai ales pen-
ca popoarelor de acolo să le spună
se astimpă și a nu alimenta tul-
rările din Macedonia.

Se pare că Turcia este și con-
nsă despre acest lucru, pentru că
chip deosebit de prietenos se
partă față de — Rusia. I-a făcut
lica un favor pe care nu l-a făcut
tor state: a lăsat ca prin Darda-
le să treacă patru vase de războiu,
cea-ce a și provocat îndată suscep-
tibilitatea Englezerilor. Nu-i vorba, în
ța campaniei ce presa engleză a
runit pe chestia aceste, ambasada
sesească din Constantinopol a și gră-
t să declare că cele patru corăbii
sești n'au fost înarmate, ba în urmă-
a desmintit că ar fi fost vase de
războiu.

Se înțelege, presa engleză nu se
să însă păcălită de niște simple
desmintiri, ci după-ce publică textul
rin care marile puteri luaseră la cu-
oștință, pe acea vreme, închiderea
ardanelelor dinaintea ori-cărei co-
răbii de războiu, arată că nici Turcia
nici Rusia nu și-au respectat sub-
scrierea. E-ar' cum față de Rusia
nu-i dă mâna să iee un ton mai as-
ru, se arată cu atât mai puțin dis-
usă a tolera Turciei, ci toate ziarele
mari din Londra, în primul rând „Daily
Telegraph“ pretind ca guvernul să nu
tagăduie ca Turcia să acorde privilegiu
nici unei mari puteri și mai presus
de toate să constrângă pe Sultanul a

introduce reforme în țările sale eu-
ropene.

Dar' Sultanul nu prea pare în-
grijat de supărarea Englezilor. Din
contră: chiar când guvernul englez
se arată mai sbrălit, Sultanul a invi-
tat la prânz pe ambasadorul Rusiei
și după aceea l-a primit în audiență,
care a durat neobișnuit de mult.

Călătoria lui Lamsdorff are deci
deocamdată urmarea că a apropiat
pe Turcia de Rusia.

În scurtă vreme au să se arete
și alte urmări. Anume: consolidarea
stărilor de lucruri din Serbia, unde din
causă că nu este regulată chestia
moștenirii tronului, nu e cu puțință un
guvern stabil.

Lamsdorff ar fi avut adică înșăr-
cinarea să presioneze asupra regelui
Alexandru a regula chestia succesiu-
nei la tron. I-a pus în vedere că
altfel nu poate conta pe bunăvoința
Rusiei. I-s'a pus deci alternativa:
ori alege dintre trei candidați deop-
trivă agreați la Petersburg și Viena,
și proclamă pe unul dintre ei moște-
nitor al său, ori divorțeze de regina
Draga și se însore cu alta, dela care
poate spera — moștenitor. Drept
candidați de moștenitori i-s'au indi-
cat Mirco, prinț de Muntenegru, ti-
nerul prinț Leuchtenberg și un prinț
Battenberg.

Și cum i-s'a cerut răspuns grab-
nic, Alexandru a și ales: va divorța!
E cea mai agreabilă deslegare!...
Draga s'a învoit și ea, neavând în-
contro, mai ales că în acest caz i-s'a
promis un apanagiu din partea Ța-
rului. Se zice de altfel că deja când
a fost primit de părechea regală a
Serbiei, contele Lamsdorff s'a purtat
așa fel, încât îndoielă nu mai încă-
pea: pentru regina el nu avea lu-
cruri plăcute de comunicat. Nici mâna
nu i-a sărutat-o.

Se mai asigură, că Țarul este
cu atât mai puțin amical către regina
Draga, cu cât în urma stăruinței ace-

steia regele Alexandru preparase tot
pentru a proclama moștenitor pe lo-
cotentul Lunievița, fratele reginei,
un tiner cu purtări foarte puțin
laudabile.

S'a răspândit însă în marile ziare
europene și altă faimă: contrară ce-
lei mai sus espuse. Contele Lamsdorff
ar fi pus la cale, în numele Țarului,
impărțirea împărăției turcești. Ziarele
din Budapesta și vestesc deja, că
Serbia a făcut mare cumpărături de
arme în Franța și în arsenalul ei se
fabrică într-una — cartușe. E-ar pe luna
Februarie va concentra armata la
frontiera macedo-bulgară.

Fapt e, că în negocierile ce s'au
urmat la Viena pentru împăcarea na-
ționalităților învrăjbite, Körber s'a pro-
voacat deosebi la situația internațio-
nală care cere imperios ca monarchia
astro-ungară să fi aranjată în inte-
rior. În același timp un ziar din Bu-
dapesta aducea eri știrea senzațională
că se vor cere noui jertfe pentru
armata, deosebi pentru augmentarea
și întărirea artileriei. Fapt e că Mer-
curi s'a ținut în Viena un consiliu de
Coroană, la care pe lângă ministrul
de externe și cel de războiu, a mai
luat parte și șeful statului major pre-
cum și arhiducele Francisc Ferdinand,
cea-ce este un lucru neobișnuit, pen-
trucă până acum M. S. n'avea obi-
ceiul să convoace la asemenea consiliu
și pe presumpțivul moștenitor. Con-
siliul a ținut o oră și jumătate și zia-
rele din monarchia noastră atribuie o
mare însemnătate acestui lucru.

D'odată cu rezolvarea chestiei
macedonene în Balcani, ori mai exact:
cu lovitura ce se prepară imperiului
Sultanului, se vorbește cu multă con-
sistență despre chestia mediterană. Italia
crede că a sosit adică vremea să și
întărească situația în Mediterană. În
războiul diplomatic ce s'a încins deja
de mult, ea și luptă pentru ca Tripo-
lisul să-i vină ca recompensație dacă

intr-o actuală conflagrațiune provocată
de Rusia, ea, împreună cu Franța, s'ar
da pe partea Rușilor. Se știe apoi,
d'asemeni, că Italia lucrează fâțiș
pentru câștigarea Albaniei chiar. Au-
stria lucră d'atâta vreme pentru Salo-
nik și pentru Vallona, port pe țărmul
Albaniei.

Contele Lamsdorff ar fi avut mi-
siunea ca să câștige pentru întreg
acest plan pe Monarchul nostru. Atunci
lucrurile ar merge strună, căci Ger-
mania ar rămânea pasivă și astfel
Englitera ar rămânea izolată. Chiar
izolată însă ori în alianță cu Portu-
galia, fiind vorba de luptă pe mare
și pentru interese comerciale, Engli-
tera ar da de lucru tuturor celorlalte
puteri, căci și în Mediterană, ea și
prin alte părți, toate punctele strate-
gice sunt în stăpânire engleză. În fața
Dardanelelor staționează vase de răz-
boiu engleze; Gibraltarul și Suezul e
în mâni engleze.

D'ceea și marile puteri se vor
gândi bine înainte de a provoca o
luptă cu flota engleză scoasă învin-
cibilă.

Bine să fim înțeleși: toate ace-
stea sunt conjecturi și nimeni pozitiv
nu poate ști ce a isprăvit contele
Lamsdorff în drumul său. Asupra
unui lucru ead' toți de acord: călă-
toria aceasta a fost un eveniment poli-
tic cu însemnate urmări pentru
soarta Europei.

Leandru.

Presa maghiară înregistrând apelul
nostru redacțional scos acum de sărbători,
și da multă silință să convingă pe Unguri
că la „Tribuna Poporului“ s'au concentrat
cei mai periculoși dușmani ai Ungurilor.
Ii și înșiră: Slavici a stat ani de zile în
temniță. Brode a fost autorul campaniei me-
morandiste, Albini s'a refugiat în România
din cauza (?) Fondului Iancu... Russu Și-
rianu este și el bine cunoscut temnițelor un-
gurești.

Afară de aserțiunea cu Septimiu Albini,
a cărui expatriere nu are nimic de a face

Reforma „Asociațiunei“.

În ședința dela 19 Februarie a. c. ve-
nerabilul vice-president al Asociațiunei Iosif
Berca Suluțiu (așa se subscrie) a propus
comitetului Asociațiunei să inițieze refor-
marea ortografiei românești.

Propunerea, se înțelege, a fost primită
cu mare însuflețire și s'a „extradat“ pentru
competență rezolvare“ secțiunii literare
a Asociațiunei.

Colaboratorul nostru dela București,
Harie Chendi, a scris din acest incident o
serie de articole în ziarul nostru, dovedind
pe o parte că nu Asociația poate duce la bun
sfârșit asemenea acțiune care ar trebui s-o
facă Academia Română; e-ar pe de altă parte
a demonstrat, că ce rău se scrie și vorbește
pe la noi și ce puțină grijă are chiar pătrata
noastră cultă, și „să se scrie inteligent“, pentru
cultivarea limbii române.

Se înțelege, Chendi fiind om de spirit,
a cam luat în zeflema pe literații(?) dela
Asociațiune. D-a știe cum se face litera-
tura(?) în sinul Asociațiunei: s'au văzut pe
secretarul Diaconovich cum prin zvonul
lui Trif a ajuns la nemurire, dând șta-
bului — Berni Detri! Și ani le zile a văzut
cum Suluțiu băcsi (să-l respectăm sub-

scrierea!) face și d-sa istorie și literatură
cum vinează — de pildă: ca să i treacă
vremea! Incolo pregătire și serioșitate în
ceea-ce „produce“, nici cu lupa nu s'ar
puté descoperi.

Vorba e că pe Ioan Gorun dela „Să-
mănătorul“ nu l'au impresionat bine arti-
colele lui Chendi. A scris deci un articol
în care laudă „pornirea la luptă dreaptă,
și bună și frumoasă“ a comitetului Aso-
ciamiunei. În același timp, cu multă dragoste
de altfel pentru noi toți, dăscălește pe
Chendi (ceea-ce putea face și verbal!).

Articolul, se înțelege, a fost reproduc
îndată de „Tribuna“.

A venit apoi dl D. P. Popescu, și în
„Gazeta“ dela 24 Aprilie combătuse și d-sa
articolele lui Chendi, zicând între altele că
„tonul zeflemist de a trata lucruri serioase,
mania de a batjocori ori-ce inițiativă, au
contribuit mult ca „Tribuna Poporului“ să
nu se bucure la noi de o considerație exa-
gerată“...

N'am luat cuvântul să răspundem îndată
după-ce au apărut aceste articole. Și ead' de
ce: ceea-ce spuse Gorun, primic bucuos: bine
ar fi adică să punem umărul toți pentru
a duce la liman inițiativa pornită de co-
mitetul Asociațiunei.

Intr-o vreme e numai că oare punând

umărul toți, putea-vom desăvirși ceea-ce
s'a inițiat?

Chendi se îndoia, Gorun avea speranțe.
Rămânea deci ca vremea să dea unuia ori
altuia dreptate.

Cât despre articolul d-lui Popescu,
întâiu de toate nu știam că acel „la noi“
unde este: în Brașov ori aiurea, căci, drept
să spunem, deși cunoaștem într-un cât-va pe
cei cari și aici și dincolo poartă condeiul,
despre dl D. P. Popescu n'am auzit încă.
Și n'aveam mijlocul de a controla dacă nu-i
autorul de călindare din București... Și de
altfel, nu rivnim să ne bucurăm de con-
siderație exagerată. Ba luptăm înainte și când
ni-s'ar detrage considerația la care credem
că avem drept. Dl Popescu scria apoi, pri-
vitor la conclusele lui Chendi: „Toate acestea
sunt bune și frumoase și le subscriem și
noi cu dragă inimă, negăsând nimic de z's
în contra lor“... Dar atunci ne putem în-
țelege și cu dl Popescu, ba în fond chiar,
înțelegerea e făcută.

A mai scris, asupra a acestei chestiuni,
și dl T. Raica, profesor în Ploiești. Cum
noi nu l'am luat în serios însă pe dl Raica
nici când era prietenul „Tribunei“ de noi
condusă, cu atât mai puțin putem sta de
vorbă cu el acum, când în articolul d-sale
„literar“ amestecă politică, învinuindu-ne că

am „dărînat unitatea, adică solidaritatea
politică a Românilor“ de aici... D. Raica
e un maniac, care a scos și o carte, com-
bătând „trădările naționale“ ale celui mai
venerat bărbat de stat român, ale dlui Sturdza.
E firesc deci că și pe noi ne judecă prin
prisma politică și cum scrie în — „Con-
servatorul“, e-ar și e firesc să ne acu e.

Vorba e, că toate articolele ce s'au scris
asupra „reformei epocale“, sunt reproduce
acum în — „Transilvania“, organul oficios
al Asociațiunei.

Bine înțeles, „Transilvania“ (redigiată dl
Diaconovich) nu reproduce și articolele din
„Tribuna Poporului“, care cea dintâiu a
discutat chestia... Atâta lealitate e și greu
să pretinzi dela Diaconovich, care în urma
articolelor noastre cu Berai Detre, fusese
silit să nimicească toate broșurile din Enciclo-
pedie unde se adăpotea faimosul Berni
Detre!

Ținem să luăm deci cuvântul și ce or
cari au acuzat ziarul nostru și pe Chendi,
să le atragem atenția asupra următoarelor
fapte.

Întâiu: cel care a luat mai de scurt
și a criticat mai aspru inițiativa On. co-
mitet al Asociațiunei, este dl Dr. V. Bra-
niște dela „Drapelul“. D-sa este cel care
scrie: „fiind în materia aceasta Academia

cu Fondul Iancu, încolo au dreptate zierele maghiare. Nu însă în sens că sus amintirii nostri amici sunt dușmani ai — Ungurilor ori ai Ungariei, ci da, au luptat și vor lupta cu toată energia împotriva guvernului sovietic maghiar. Și dacă seria proceselor s'a început cu amicii nostri Cornel Pop Pecurur, Ioan Macaveiu și Ioan Slavici, odinioară redactori ai „Tribunei”, și s'a continuat cu prigonirea lui Albini, Russu și Rianu și alți prieteni, existența „Tribunei Poporului” da, este cea mai eclatantă dovadă, că stăpânirea maghiară n'are a face cu agenți nici de ai Ligei, nici de ai vreunui guvern, ci cu bărbați conștiințe de drepturi naționale, bărbați pe cât de conștiințe de datorie ce le încumbă de a lupta, pe atât de energici în luptă.

Și ori ce vor scrie și cu ori ce ar amenința zierele maghiare, lupta asta are să urmeze până la definitivă învingere a cauzei dreptei căreia i-am dedicat întreaga noastră ființă.

Presumptivul moștenitor de tron, arhiducele Francisc Ferdinand, după-cum spun știri sosite dela Viena, s'a hotărât să ia parte activă la rezolvarea celei mai grele probleme din Austria: să contribuie adică la încheierea înțelegerii dintre Cehi și Germani. El ar fi zis acum de curând:

„Am primit asupra-mi misiunea să fac regulă în Austria”.

Emigranții din Ungaria și Statele-Unite.

„Egyetértés” dela 8 Ianuarie publică o lungă corespondență despre mișcările emigranților ungari.

Intre altele scrie:

„Că Statele-Unite vor să reguleze chestia emigrării, nimeni nu le poate face imputări. Se aprobă dea semeni și ideea, ca de aci încolo să fie lăsați în State numai emigranți cari știu scrie și citi cel puțin în limba lor maternă.

„Datele statistice publicate mai zilele trecute arată într-o lumină nu se poate mai tristă nivelul cultural al emigranților. Statistica aceasta este o rușine îndeosebi pentru noi, Maghiarii. Eată de ce nici nu le plac americanilor când aud de emigranți din Ungaria.

„După statistica oficioasă, în anul acest (1902) din Austro Ungaria au emigrat în Statele-Unite 175.000 persoane. Dintre acești emigranți 93.883 de origine din Ungaria și 69.620 de origine din Austria n'au știut să scrie și să citească. Dintre emigranții cari nu știu

carte 26.710 erau Unguri, 36.930 Slovaci ear 30.233 Croați.

Cifrele acestea nu sunt înspre cinstea Ungariei, căci ele sunt o dovadă tristă despre puțină grijă ce se pune pentru cultura poporului.

Direcția nouă.

Direcțiunea politică a căreia reprezentant fruntaș a fost și regretatul Dr. Rațiu, nu se mai poate susține! Ori-cum și ori-cât se vor opinti doctrinarii nostri, situațiunea în care ne aflăm, pretinde în mod imperativ, căutarea și aflarea mijloacelor de sanare.

Vedem, că d'n privilegiul morții fostului președinte al partidului, unele ziare, cari au combătut și combat din răspuțeri „curentul nou”, ne îndeamnă cu dinadinsul la stringerea rindurilor și la grupare în jurul stindardului național.

Stringerea rindurilor și gruparea tuturor elementelor sănătoase ar fi așadar panacea, care ne-ar tămădui de toate boalele și miseriile de cari suferă organismul național!

Foarte bine! Aderăm și subscriem. Pân'aci am fi cu toții de acord! Dar' ce e apoi de făcut cu rindurile strinse și cu grosul grupat în jurul stindardului?

Noi credem, că stringându-ne rindurile, trebuie să ne apucăm de lucru, de luptă. Să chibzuim modul și felul, cum am putea, în butul și cu încunjurarea ordonanțelor de ordine, să punem denou în funcționare partidul național, folosindu-ne de tot privilegiul pentru a manifesta existența lui!

Nu așa par însă a judeca zierele reprezentante ale curentului pasivist. Ele vor stringerea rindurilor numai pentru... a se delecta în ele, numai de paradă, căci doctrinarii nostri politici, se infioară de ori-ce activitate, nu numai de cea parlamentară. Până când nu se va îndura guvernul maghiar sau vr'un *Deus ex machina* să ne ofere așa numita „restitutio in integrum”.

Pâr'atunci însă putem sta la o parte buzumnași și odată cu capul nu vom lupta! Pot face contrarii nostri ce voesc, noi răbdăm, noi „suferim”, căci noi numai condiționat ne vom apăra, când vor bine-voi contrarii să ne permită a lupta.

Până când pasiviștii nostri țin morțiș la această teză, ori ce îndreptare, ori ce pornire în spre bine, este eschisă, presupunând că aceia dintre noi, cari credem, că singurul mijloc de salvare a existenței

am pute-o adopi, — de oare-ce până astăzi nu există nici în România o atare limbă...
Dl Vajda se și apucă să demonstreze acest lucru, și unde n' a mi-l freacă pe frații de dincolo, arătând că s' n' este — „moftangii” și „palavragii”...

Va să zică d-sa e pesimist de tot... Dacă nici dincolo nu se respectă ortografia Academiei, dacă până și „Monitorul Oficial” suferă de scăderi ortografice, ce bun o să iasă din glava celor dela Asociație?...
Mai afirma-va și d'aci încolo cine-va că singură „Tribuna Poporului” a fost „notă discordantă” în corul de „unanimități” laudă la adresa celor din comitetul Asociațiunii? Adevărul e, că în coloanele ziarului nostru și în „Libertatea” mai discutase chestia și Bogdan Duică, a cărui competență e recunoscută, dar al cărui articol d'asemenea omis din „Transilvania”.

E, la tot cazul, ciudat, că propunerea dlui Siulutiu găsește spriginori numai în prefa de dincolo. Dincoaci nimeni nu s'a extaziat. De ce? Pentru-că, desigur, și Ghendi, și Braniște, și Vajda și noi toți, cunoaștem mai bine pe cei din comitetul Asociațiunii și știm, că din atelierul de unde a-iesit — *Berni Detre*, nici în chestie de „ortografie și unificare a limbii” nu poate să iasă vre-un lucru de seamă.

Russu Șirianu.

partidului nostru este intrarea cu toate forțele în luptele electorale, facem activitatea noastră atirnatoare de o hotărâre nouă a conferenței delegațiilor cercurilor noastre electorale, convocată pe aceeași basă, pe care se convocau conferențele noastre înainte de ordonanțele lui Hyeronimi.

Punându-ne pe această basă greșită, activitatea noastră ar atirna numai și numai dela grația guvernului maghiar, care de sigur nu va rezolva această afacere în favorul și spre binele nostru!

Activiștilor din convingere, nici când nu le-a trecut prin minte a se da în modul acesta legați guvernului, ci alte considerațiuni au fost la mijloc, cari ne-au determinat a ne jertfi deocamdată convingerile noastre și a sta în rezervă. Abstrăgând dela împrejurarea, că alegerile ultime generale ne-au aflat de tot desorganizați, deci în condițiunile cele mai nefavorabile pentru a intra în luptă, am suprimat convingerile noastre, nu de dragul „majorității”, căci majoritatea poporului atunci ca și acum era mai aplicată spre activitate, decât spre pasivitate, ci ne-am jertfit convingerile pe altarul solidarității, în speranță, că astfel va fi posibilă ralierea tuturor elementelor de valoare și că doar așa în viitorul cel mai apropiat vom putea intra în luptă, ca partid unitar și solidar.

Jertfa adusă de noi a fost zadarnică. Astăzi neorientarea este ca ne-altă dată! „Solidaritatea” de azi a politicilor nostri e o frasă deșartă, cu care le place a se simamăgi, în realitate ea numai în nelucrare se manifestează. Când e vorba de a nu face nimic, activiști și pasiviști suntem perfect de acord. A sta însă mai departe așa, ar fi cea mai mare crimă, ce am putea-o comite față de națiune!

Situațiunea agravată ne impune datoria a ne cugeta serios asupra acestei probleme și a nu mai întârzia a ne pune în mișcare, ca deja în timpul cel mai apropiat să ne aruncăm în luptă, căci numai prin luptă ne putem ralia!

Cu una trebuie să fim în curat, că decât să ne suprimăm convingerile noastre și în viitor, mai bine să ne desfacem de aceia, pentru cari idealul e a nu face nimic, căror suprema înțelepciune politică le este a sta locului. Cu aceasta datori suntem principiilor noastre și binelui poporului însuși.

(„Libertatea”). Dr. Aurel Vlad.

DIN ROMÂNIA.

Banchetul „Sindicatului ziaristilor”. O frumoasă manifestare de solidaritate colegială și de mulțumire pentru dot conferenți, iubii și stimați, pentru dl Alexandru Ciurcu și Nicolae P. Ianovici, deputat, a intrat la 4 Ianuarie la dejun, la o masă comună la restaurantul Iordache, un mare număr de ziaristi, după inițiativa luată de „Sindicatul ziaristilor din București”, în ultima sa adunare generală.

Dl Alex. Ciurcu a ridicat primul toast pentru M. Sa Regele și Familia Regală.

Președintele Sindicatului s'a făcut tot de-odată ecoul unanimei dorințe a membrilor presei române ca grațioasa noastră Sugerană, Carmen Sylva, să bine-voiască a accepta să patroneze prima asociațiune a ziaristilor din București.

Toată asistența se ridică în picioare și aclamă pe M. Sa Regina, ear orchestra întonează imnul regal.

Dl Alex. Ciurcu proclamă apoi, în mijloc aplauselor sgomotoase și îndelung repetate, pe dl Ion Kalinderu, a cărui binevoitoare atențiune și stăruitoare protecțiune pentru presă este îndeobște cunoscută, ca președinte de onoare al Sindicatului.

Dl Ion Rusu Abrudeanu, constată spiritul îmbucurător de solidaritate ce a început a se manifesta printre ziaristi.

Dl M. Papambalopol toastează pentru decanul Presei române, dl Gr. Ventura.

Dl Al. Ciurcu relevă că dacă acest banchet al presei s'ar fi organizat acum 25 ani, abia câți-va înși s'ar fi văzut în jurul mesei. Ca să illustreze și mai bine ce era presa românească pe atunci, dl Ciurcu spune că în campania romano-ruso-turcă a fost

singurul reprezentant al presei române; azi presa numără o armată întreagă de soldați, ear în trecut oamenii ca d-nii Costinescu și Carada, etc.

Pentru ca să se asigure bătrânețele aceluia, cari vor muri cu condeul în mână, d-sa face un apel călduros la toți reprezentanții presei, ca să se unească ca niște frați, spre a asigura de căruia o situație. Mai propune ca să luptăm pentru îndulcirea moravurilor în presă. Până acum s'a făcut ceva, și va trebui să se facă și mai mult. Să ne mai tocim ascuțitul condeilor și să facem să dispară nota personală dintre noi.

Bea în sănătatea tuturor ziaristilor din București și din țara întreagă.

Vorbegste apoi bătrânul și decan al presei, Gr. Ventura. Asistența îl face o călduroasă manifestațiune de simpatie.

Dl George Raneti zice că Ventura va trăi prin opere sale.

Își exprimă dorința ca asemenea intruniri să aibă loc cel puțin odată pe lună. A tostat apoi pentru intrarea în sindicat a tuturor confrăților, precum și pentru d-nii Dim. Laurian, C. Mite, C. Bacalbașa, Rubin, Rosetti, etc., cari lipsesc car pe cari ar fi de dorit să-i avem între noi.

Dl B. Iepurescu a știut dela început să declare că d-sa consideră presa ca o instituție socială, ear nu ca o corporație de meseriași. Dacă unele motive ne îndeamnă să confundăm adesea instituția cu corporația zicea dl Iepurescu, numai mediul în care trăim este vinovat. Oamenii politici cari s'au ridicat și se mențin prin presă se arată azi ingrați de ea. Ca o excepție a fost C. A. Rosetti, care se simțea tot atât de mândru pe fotoliu de ziarist, ca și pe cel de președinte al camerei. (Vii aplause).

Pe vremea lui Rosetti, de și presa nu atinsese perfecțiunea tehnice de azi, era însă superioară în ce privește fondul.

Când oamenii politici vor vedea în presă împlinirea unei funcțiuni sociale, atunci presa va deveni un apostolat.

Încheind, dl Iepurescu a adus laude d'lor Ciurcu și Ianovici, pentru care a ridicat toastul său. (Aplause).

Dl P. Macri a pus în relief căte va din neajunsurile profesiei noastre, și a tostat pentru d-nii Ianovici și Ciurcu, cari au muncit și muncesc pentru înălțarea instituției presei.

Dl N. P. Ianovici, a rostit următoarele cuvinte:

Colegi, vă mulțumesc din adâncul inimii... și emoțiunea cu care vă exprim recunoștința mea, se explică lesne: manifestațiunea d-voastră e prima satisfacție pe care o am după ani îndelungași în munca neluțrerpă.

Voiu continua și de acum înainte de a munci pentru îndrumarea tuturor presei spre o nouă cale, spre înălțarea prestigiului ei și al nostru. (Aplause).

Și dacă, după asigurările și declarațiunile celor cari m'au precedat, ziaristica românească începe o nouă pagină, să-mi dați voie să formulez cu tărie dorința ca, cel puțin de acum înainte, după ce am serbat a 25 a aniversare a războiului glorios, să nu se mai tipărească în zierele românești un singur rând în contra învingătorului dela Plevna.

Bărbații politici, cari se vor mai crede îndreptățiți de a ataca Coroana, s'o facă ei, sub propria lor semnătură, ear nu ziaristilor.

Terminând, ridică paharul în sănătatea d'lui Ion Kalinderu, care pătruns de scopul ce urmărim, a binevoit a încuraja Sindicatul, încă din primele zile de înființare sale, și în sănătatea d'lui Luigi Cazzavillan, un om de bine și care în mai multe rânduri s'a arătat generos pentru confrății nostri învinși în luptă și pentru familiile lor. (Aplause sgomotoase).

S'a expediat, după propunerea d'lui N. P. Ianovici, următoarea telegramă:

D-ului Ion Kalinderu
Reșterof, 2.

Loco.

Membruul sindicatului ziaristilor, întru niți într-un banchet la care au luat parte aproape toți gazetarii, au acordat cu călduroase ovatiuni toastul ridicat de d. Ianovici în sănătatea d-voastră.

O telegramă de omagiu din partea ziaristilor a fost expediată și d-ului Luigi Cazzavillan.

Din străinătate.

Încoronarea regelui Eduard VII. în Indii. Ceremonia încoronării regelui Eduard VII a avut loc la Delhi, într-un imens amfiteatru ridicat tot în locul unde regina Victoria a fost proclamată împărăteasă a Indiilor. Mai mult de cincisprezece mii de persoane, printre cari toți prinții indieni, și

mare număr de invitați din toate părțile imperiului, au luat loc în vastul amfiteatru. Trezeci și cinci de mii de soldați au săsajat în masă împregiurul incintei; și au săsajat în masă împregiurul incintei; și au săsajat în masă împregiurul incintei;

le, în mare uniformă, s'a aruncat de la etaj de aur. Maxwel, a citit proclamația prin care se ordonă să se țină un Dăbar imperial în fața ceremoniei încoronării. S'a sculat apoi și cu pieptul pe un taburet de argint și a discurs în cursul căreia a vorbit asupra regelui Eduard în numele feudatarilor și supușilor și asupra privilegiilor lor. După discursul său, lordul a spus că guvernul nu cere nici un cent de la țară pentru împrumutul contractat de statele indigene în timpul foametei din urmă. În perorarea sa, regele a prețuit cum merită resursele și a făcut apel la supremația Angliei, unanimitate.

Închisura a ceremoniei, heraldul a anunțat pentru regele Eduard VII. trei urale care au fost repetate mai întâi de asistență și apoi de trupele masate în afară de curtea. La sfârșitul primii indieni au fost prezentați vice-regelul și ducele de Connaught.

Într-o proclamație s'a vestit popoul că șasezeci și șapte de mii de indivizi, deși în închisori pentru diferite delictive, vor fi eliberați la libertate.

Rescumpărări de anul nou.

În urma apelului dlui Dr. N. Oncu, lângă sumele arătate deja, au mai venit pentru Biblioteca dela Casa Națională din Arad următorii donatori:

Table with 2 columns: Name and Amount. Total 302 Cor. 40 fl.

In ziua întâi de Crăciun s'a săvârșit serviciul divin în biserica catedrală din Arad, pontificând I. I. Papp asistat de protopopul V. Boleș, preoții Dion. Popovici, asesor cons., Bodea și T. Vășan. Cântecul corale le-a săvârșit învățătorul N. Ștefu cu școlarii săi. P. C. Sa dl I. I. Papp a citit pastorală I. P. S. S. Mitropolitului.

Reichsrathul a fost convocat, prin decret împărătesc, pe ziua de 17 Ianuarie. Cam pe la 20 Ianuarie proiectul transacțiunii se va depune pe biroul ambelor parlamente.

Sagasta, marele bărbat de stat al Spaniei, fost în mai multe rânduri prim-ministru, a încetat din viață Marți. El a fost înmormântat cu mare pompă, luând parte la înmormântare și regele Alfonso.

I. G. Bogdan Duică ne trimite următoarea scrisoare, pe care o publicăm cu plăcere: „Amice...! Dă-mi voie să completez apelul vostru din Nr. 239, unde mă treceți în rândul colaboratorilor voștri, și să odoagă că eu voi colabora numai la partea literară a gazetei voastre. De cât va ani nu mai urmăresc în amănunte pontica, ce se face la voi, și de aceea nu mi-aș permite s'o judec în articole politice. În schimb, de când ne-am despărțit, am continuat a mă ocupa cu istoria mișcărilor politice, de care am văzut că nu pot despărți totdeauna fenomenul cultural sau literar, care mă interesează în primul rând. În corespondența lui Barbu din care am trimis azi întâia parte, întâi am vădit urme din aceste studii, în comentariu. Dacă citirea acestei corespondențe va avea asupra ori-cărui cetitor efectul, ce l'a avut asupra mea, atunci voi putea s'ică publicându-o, am făcut și politica: corespondența aceasta te face, ori unde ai fi, mai bun Român decât ai fost mai înainte! Vă rog deci a explica că aceasta este tot sensul colaborației mele, pentru care explicare vă mulțumesc G. Bogdan Duică.

Dela Curte. Vineri a avut loc în apartamentele M. S. Reginei o audiență muzicală, dată de d-șoara Amelie Steiner, pianistă, și dl D. Popovici, bariton. D-șoara Steiner a executat la piano, cu multă tehnică și artă, mai multe piese, iar eminentul nostru bariton dl Popovici a cântat câteva bucăți cu o rară măiestrie. Augusta noastră Săverasă a felicitat în mod călduros pe distinșii artiști („Voința Națională”).

Congrua „Unirea” scrie: La Ordinariatul mitropolitan a sosit lista preoților din Arhiepiscopie, cari sunt împărțiiți din subscrisul erarial de pe anul 1902. Suma ce s'a distribuit e de Cor. 190.192 va să zică cu peste 10 mii cor. mai mare ca în anul trecut.

Ministrul dispune, ca împărțirea ajutoarelor să se facă în timpul cel mai scurt.

Dr. Emil Gavrilă, fostul prim-redactor al ziarului „Zastava”, și unul dintre fruntașii săi care a pus ureșul când a trebuit să se facă în Budapesta un congres al naționalităților, bărbat cam de patruzeci de ani, după cum scriu ziarele din Budapesta, a fost chemat în principalul Manteneșu ca președinte al tribunalului superior (un fel de Curie). Dl Gavrilă este de naștere din Becherec și știe românește foarte bine. El a studiat în Cluj, Bonn și Paris.

Primar ovreșu. S'a întâmplat și asta: la Beregszász, oraș de frontieră, pe unde vin K-zarii, primar a fost ales jupânul Weiss față de Ungurul Gánthy. Un singur ovreșu voia să voteze cu fostul primar Szabó, dar ceilalți erau aproape să-l scoată ochii.

Corul soldaților bacăurești din regimentul 4 Ilfov Nr. 21, cu garnizoana în Bacurești, sub conducerea dlui sublocotenent Adamovici, a cântat Marți seara tradiționalul „Bună dimineața la Moș Ajun” la palatul dela Cotroceni, la dl președinte al consiliului și ministru de războiu, acasă la toți d-nii generali comandanți din Capitală și la dl comandant al regimentului 4 Ilfov Nr. 21.

Concert Societatea română de cântări și muzică în Caransebeș aranjază în presara de „Sân Vasii” 31 Decembrie 1902 st. v. concert Membrii societății au intrare gratuită; pentru nemembru de persoană 1 cor. de familie 2 cor. 40 bani.

Pl... a primit prin postă dela dl Justin Pap, preot în Târnova, 2 cor.

Necrolog. Ni-se telefonează din Pîlul mare regretabila veste, că tânărul Drnd Aurel Petrovici, fiul preotului local, a decedat. Trimitem condolențe noastre intristaților părinți!

Comunie. D-șoara Victoria Joandrea și dl Timotei Popovici anunță curușia lor, care a avut loc Sâmbătă în 28 Decembrie v 1902 la 4 ore d. a. în biserica gr.-or. rom. din Sibiu, suburbiul Iosefin. Multe felicitări.

Jurnal pe mare. Pe baza invențiunii italianului Marconi, în Anglia inginerii se pregătesc pentru o experimentare. După informațiile lui: „Daily Telegraph”, de aci înainte pe vapoarele „postă”, cari circulă între Londra și New York se vor tipări jurnalele cotidiene, cari vor reproduce știrile din lumea întreagă. Pentru aceste jurnale știrile se vor trimite de pe uscat cu telegraful fără sârma.

Legi engleze în contra beției. Se scrie din Londra: O lege în contra beției (alcoolismului) a intrat în vigoare la prima Ianuarie 1903. Această lege este foarte severă față de cel bețiv, mai ales dacă nu se poartă cuvințios. Cel cari au fost de ja pedepsiți vor fi conșcși și lista lor dată la cărmărit, cărora le este interzis, să dea beuturi spirtoase celor de pe listă. Pe lângă listă se va adăuga și fotografia celor conșcși. Legea nouă permite bărbatului, a cărui soție a fost peepșită de trei rânduri pentru beție, să întenteze proces de divorț soției sale. Numărul acestor băbași se mărește zi de zi.

„Bunul Econom”, excelenta revistă din Orăștie, va continua să apară și pe anul viitor, îmbunătățită încă. Prețul rămâne și mai pe departe tot 4 coroane. O recomandăm cu căldură.

Se recomandă, ca guvernanta sau instructora într-o familie, o preparamentistă de cursul II. Doritorii să se adreseze la administrația ziarului nostru.

Din Dietă.

— Ședința din 9 Ianuarie. — După vacanțele sărbătorilor, ședința s'a ținut prima ședință.

Pe ședința aceasta se aștepta ca ministrul președinte Széll să comunice textul transacției cu Austria dar aceasta nu s'a întâmplat.

Ședința a fost deschisă prin președintele contele Apponyi Albert, care a parentat în cuvinte alese pe cei doi deputați Major Ferencz și Degen Gusztav decedați în decursul vacanțelor.

După aceasta ar fi urmat declarațiunile prim-ministrului în afacerea transacției. A tăcut însă.

Atunci s'a sculat Kossuth Ferencz și l'a interpelat în chestiunea aceasta accentuând că reînnoirea transacției stă în contradicție cu principiile fundamentale ale partidului Kossuthist. Dacă însă transacția s'a făcut, apoi ministrul președinte s'aducă aceasta fără amănare în toate amănuntele la cunoștința țării.

Kossuthiștii l-au remunerat cu aplause, dar atențiunea generală era îndreptată asupra lui Széll, care luând cuvântul a zis că transacția economică între Austria și Ungaria este un fapt perfect și că interesele Ungariei au fost păzite. A declarat apoi că parlamentul maghiar va vota numai atunci proiectul, dacă va avea garanță că proiectul va trece și în parlamentul Austriei. Declarațiunea aceasta a produs o generală mulțumire dar sub decursul vorbirii kossuthiștii voceferau mereu încât a trebuit să intervină președintele.

oasiunea — zice Széll că nu ca să servească cu informații de tot detaliate. Ear' aceea este evident, că țara nu e legată cu nimic până-ce proiectul nu e făcut.

Endrey Gyula: Cari sunt punctele principale ale transacției?

Pikler Gyözö: Conte Széll Kálmán. Kubik Béla: S'ascunde ministrul președinte. (Sgomot mare).

Széll Kálmán: Imi puteți vorbi cât vă place, eu pe lucruri de acestea nu dau nimic. Cum se poate zice că m'ascund când o spun că peste câte-va zile voi da explicațiuni.

Sgomotul izbucnește și mai puternic și contele Apponyi abea reușește să facă liniște.

Széll Kálmán: Puteți fi liniștiți, interesele țării sunt asigurate.

Bedőházy János: Comedie.

Széll Kálmán: Cine zice comedie, nu știe ce vorbește.

A urmat după aceea proiectul despre imigrări. După raportor a vorbit Buzáth Ferencz. Zice că ovreii sunt cauza ne fericirii poporului sărac din părțile de nord ale țării. Aceștia duc prin usuri populația la săpă de lemn.

Cere represalii severe în contra usurei. Citează dintr'un raport a lui Egan, din care reese că ovreii înșiși protestează în contra emigrării ovreilor poloni și galițieni.

Zboray: Aceștia s'antisemiți?!

Buzáth: Eu nu sunt antisemit. (Ilaritate).

Rakovszky: E adevărat, nu ne prea place de jidani! (Ilaritate).

Sándor Pál: Nu face nimic.

Buzáth: Nu primește proiectul. Ședința se termină la 2 ore.

POSTA REDACȚIEI.

D. în M. Ce însemnează faptul că „Arad Közlöny” numai la posta redacției mai asigură pe cetitorii săi despre reueita la episcopie a lui Aug. Hamsea? Însemnează pur și simplu, că până și numitul ziar începe a se convinge că zadarnice sunt toate: în Arad A. Hamsea n'ajunge episcop.

ULTIME ȘTIRI.

Chamberlain între Buri. Londra, 9 Ianuarie. Telegramme sosite din Iohannesburg vestesc că Chamberlain, ministrul Coloniilor a sosit ieri acolo. Poporul l'a salutat într'un meeting mare, la care participau peste 10.000 oameni.

Pretoria, 9 Ianuarie. Răspunzând memorandului generalilor buri, Chamberlain a zis:

„Maș fi bucurat dacă memorandul ar cuprinde nu numai pretensiuni dar și recunoașterea celor ce guvernul englez a făcut deja pentru Buri”.

Cât despre amnestia de acordat Burilor revoluționari, a zis că șefii buri au primit condițiile de pace dela Vereeniging, cari însă nu cuprind nimic despre această amnestie. Buri exilați numai așa se vor putea întoarce, dacă vor primi condițiile de pace dela Vereeniging. Cât despre Buri din Europa, fie-care caz va fi judecat după împrejurările și însușirile sale speciale. Aceștia vor trebui lătați de toate să dea dovadă despre lealitatea lor și despre banii duși cu dinii în Europa (Aceasta se referă îndeosebi la Krüger, despre care ziarele engleze au scris că a adus cu sine în Europa întreagă visterie a Transvaalului. Red).

Chamberlain va visita și alte părți ale Transvaalului.

Paris, 9 Ianuarie. La bursa de aici a sosit știrea că Chamberlain a fost asasinat.

Red. respons. Ioan Russu Șirianu. Editor Aurel Popovici-Barcianu.

NOUȚĂȚI.

ARAD, 10 Ianuarie n. 1903.

Intervenția M. Sale pentru a încheia între cele două guverne transacția, spun ziarele maghiare, a fost foarte semnificativă. Văzând că în seara la orele 8 cei doi prim-ministri nu căzuseră de acord, seara orele 9, în 31 Decembrie, a trimis arhiducele Francisc Ferdinand la arber să-l spună acestuia că ori încheie transacția ori dacă nu, El (M. Sa) abdică.

Cel puțin așa scriu ziarele din Budapesta. Adevărul este că ziarele din Paris anunțaseră știrea primită din isvor autorizat că M. Sa vrea să abdică.

De anul nou...

ce surprize le rezervă

claselor muncitorilor și meseriașilor

Marele magazin alui VILHELM PORTER??

În lunile de iarnă friguroase și umede — Ianuarie, Februarie, Martie — ofer claselor *muncitorilor și meseriașilor* ghetetele înșirate mai jos pe lângă prețurile de acvire și anume:

Ghete de bărbați, simple și cu heseț	2 fl.
„ „ dame cu heseț	2 „
„ „ bărbați cu șireturi	2 „ 40 cr.
„ „ dame cu șireturi	2 „ 20 „
„ „ „Bergsteiger“ pentru băieți până la n-rul 28	1 „ 25 „
Ghete de „ pentru fete mari până la n-rul 34	1 fl. 60 cr.

Aceste ghete sunt făcute din cunoscuta piele prima patent, cu talpă dublă, tare și impenetrabilă. Pentru bunătața necondiționată a ghetelor primesc răspunderea: căci pe mine nu dorul de câștig mă conduce, ci năzuința, ca clasele muncitorilor și meseriașilor în lunile aste grele de iarnă să-și poată cumpăra ghete bune cu prețuri eftine.

Cu toate aceste, fiecare cumpărător capătă și despre suma cea mai mică **bon de fotografiare**. Voi să-mi dovedesc prin aceasta recunoștința pentru părtinirea ce mi-au dovedit-o toate straturile poporului.

Cu deosebită stimă:

Marele magazin alui Vilhelm Porter,
Piața-Libertății.